

ECN 122

Etterspørsel og prissvigninger

Priselastisiteten (helninga) på etterspørselen viktig for prissvigningene.

Innhold

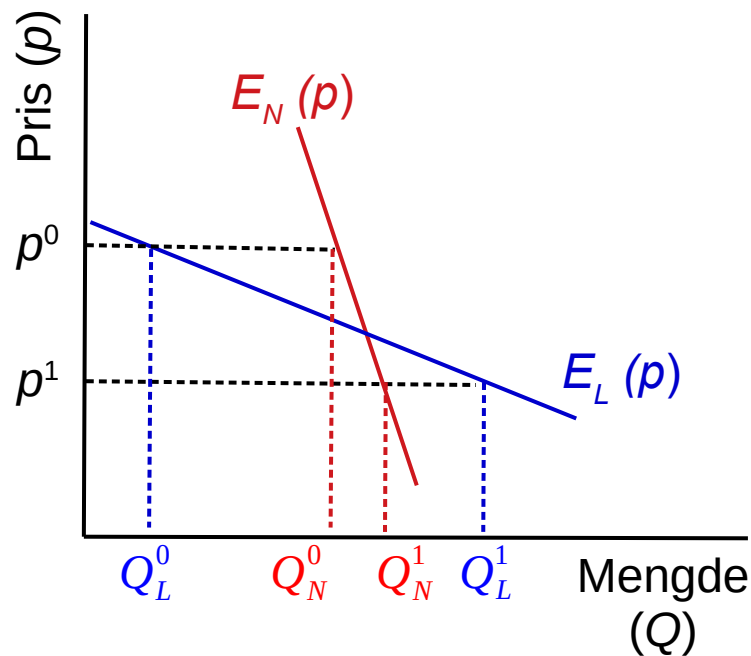
- Etterspørsel og tilbud, med vekt på E-funksjonen
- Luksus- og nødvendighetsgoder
- Prisvirkninger under Covid-19

Etterspørsel og tilbud

- Følsomhet for eksogene sjokk
 - Egenskaper ved etterspørselen spes. viktig
 - Klassifisering av etterspørselsfunksjoner
- Forbruker n - etterspørselsfunksjon for vare k
 - Etterspurt mengde: $Q_{n,k} = E_{n,k}(p_k, \mathbf{p}_{K-k}, M_n)$
 - som
 - ◆ ↓ ved aukende egen pris p_k
 - ◆ ↑ ved aukende inntekt M_n (for normale goder)
 - ◆ Variabel effekt for andre priser $\mathbf{p}_{K-k}$ (substitutt eller komplement)
 - ◆ ↑ / ↓ ved positive / negative forventninger

Nødvendighets- og luksusgoder (1)

- Defineres ut fra etterspørselsselastisiteten:
% endring etterspurt mengde $\leftarrow$ % prisendring
 - **Nødvendighetsvarer**: Liten endring, bratt E -kurve
 - **Luksusgoder**: Stor endring, slak E -kurve

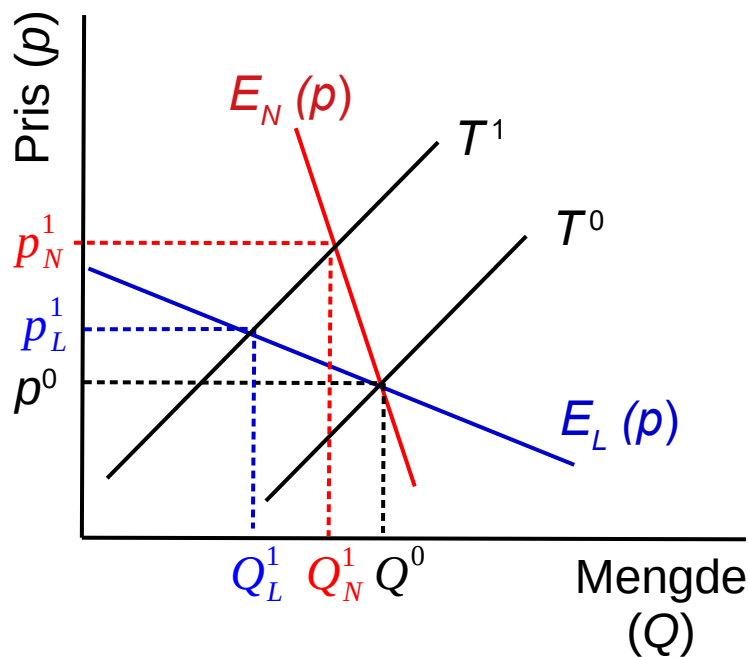

Figur med prisnedgang fra p^0 til p^1

- $E_N(p)$: etterspørsel nødvendighetsvare
- $E_L(p)$: etterspørsel luksusgode

... nødvendig og luksus (2)

- Nødvendighetsgoder meir prisfølsomme for endra tilbud enn luksusgoder
 - “Luksusgoder”: mulig å utsette forbruk – fellestrekk med varige konsumgoder (hvitevarer, biler mm)

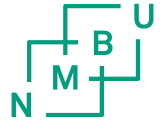

Figur med reduksjon av tilbudet fra T^0 til T^1

← eksogent sjokk

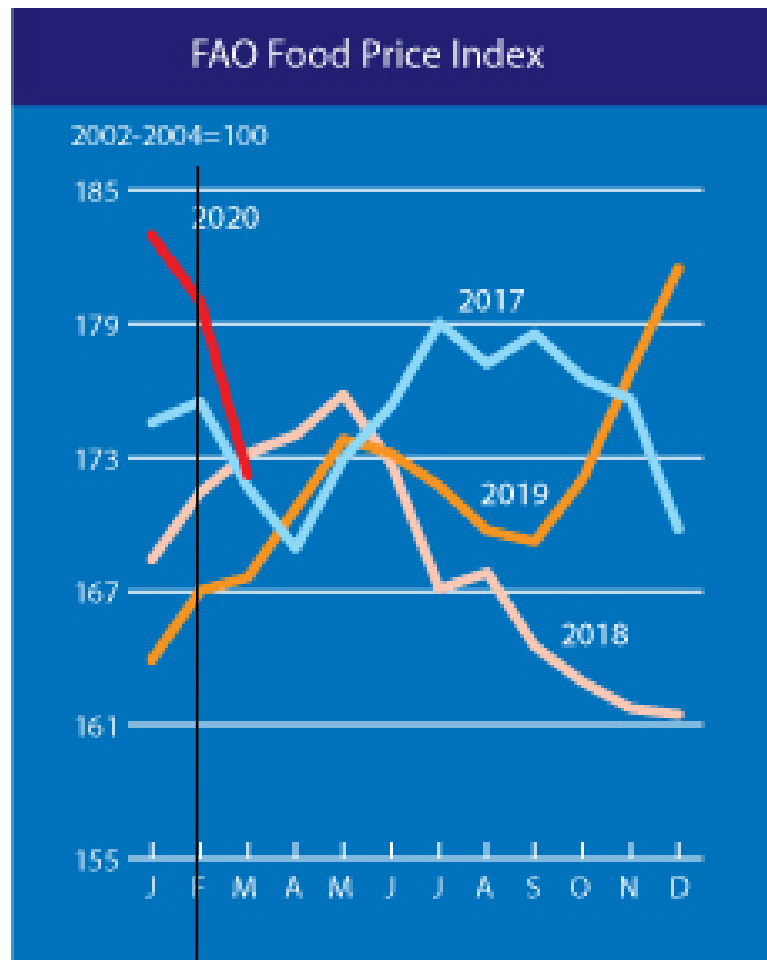
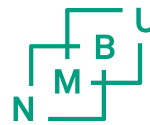
- $E_N(p)$: pris endres meir, mengde mindre
- $E_L(p)$: pris endre mindre, mengde meir

... nødvendig og luksus/varig (3)

- Etterspørselsfunksjonen: $Q_{n,k} = E_{n,k}(p_k, \mathbf{p}_{K-k}, M_n)$
- Nødvendighetsgoder (eks. mat, olje, el.strøm)
 - “må ha” → lite følsom for inntektsendring
→ små skift i E-funksjonen ved varierende inntekt M_n
- Luksusgoder (eks. mansjettknapper)
 - “kjekt å ha” → inntektsfølsomme
→ store skift i E-funksjonen ved varierende inntekt M_n
- Varige forbruksgoder (eks. oppvaskmaksin)
 - “kjekt å ha” → inntektsfølsomme
→ store skift i E-funksjonen ved varierende inntekt M_n
 - ... men erstattes viss den er i stykker

Prisutvikling under koronaviruset (1)

1. februar

- FAO matvareindeks
 - Volumvekta – viktige basisvarer som hvete og ris utgjør stor andel av indeksen
 - Prisfall ca 8% feb. 2020
- Strider med teorien?
 - Negativ tilbudssidevirkning av koronaviruset → lågere matpriser ?
 - Beredskap (mat viktig/nødvendig)
- Ikke nødvendigvis ...

... prisutvikling ← koronaviruset (2)

- Stor andel av energiforbruket er i industrien
 - Fallende oljepriser siste måned/uke indikerer en koronaeffekt
 - Effekten har vært spesielt stor for West Texas Crude med ca 54 % prisfall uke 9:2020 og ca 44 % på siste dag i den uka
 - Industriprod. viktig for langvarige konsumvarer

Energy	Price		Day	Weekly	Monthly	Yearly	Date
Crude Oil	10.1400	▼ 8.13	-44.50 %	-53.55%	-55.44%	-83.86%	17:59
Brent	26.6600	▼ 1.42	-5.06 %	-16.76%	-3.79%	-63.58%	17:59
Natural gas	1.8110	▲ 0.049	2.78 %	3.46%	0.62%	-29.00%	17:59

Kilde: Trading Economics (<https://tradingeconomics.com/commodities>)

... prisutvikling ← koronaviruset (3)

- Lik tendens for enkelte råvarer til industrien som for olje
 - Merk kullprisen: nært substitutt for olje med tilnærma samme prisutvikling

Industrial	Price		Day	Weekly	Monthly	Yearly	Date
Copper	2.3255	▼ 0.026	-1.11 %	-0.19%	11.11%	-19.80%	19:53
Lithium	45,500.00	▲ 0.00	0.00%	0.00%	-1.09%	-40.13%	Apr/20
Bitumen	2,032.00	▲ 52.00	2.63%	1.80%	-0.78%	-43.77%	Apr/15
Steel	3,420.00	▼ 50.00	-1.44%	2.86%	-2.29%	-17.59%	Apr/15
Coal	58.33	▼ 0.04	-0.07%	-4.38%	-12.88%	-33.05%	Apr/17

Kilde: Trading Economics (<https://tradingeconomics.com/commodities>)

Oppsummering

- Funksjonen for samla etterspørsel i makro for grafisk analyse $Q = E(p)$ kraftig forenkling av varespesifikk etterspørsel $Q_k = E(p_k, p_{K-k}, M)$
 - med inntekt M og priser for andre varer p_{K-k}
- Analyser av enkeltpriser (FAO matindeks s. 6) utelater inntektsfall fra korona som forklaringsvariabel → fare for feiltolking av tilbudssidesjokk
 - meir komplett bilde når serien ses sammen med priser for energi og industriråvarer, som begge er viktige for produksjon av langvarige konsumvarer
 - teori: mengde-virkningene for langvarige konsumvarer er normalt større enn virkningene for nødvendighetsvarer